

ELŐSZÓ – INTÉZETIGAZGATÓI KÖSZÖNTŐ

FOREWORD – THE DIRECTOR OF THE INSTITUTE'S WELCOME

Harminc év, mondhatni „krisztusi kor”. A keresztény felfogás szerint ebbe a látszólag rövid időbe belefért egy egész élet, az elérhető emberi teljesség. Ez a felfogás arra tanít bennünket, hogy a megélt időt nem naptár szerint kell mérni. A naptári időtől minőségileg tér el a szubjektív idő: amikor az ember valamit igazán megél, átél, valaminek a részévé válik. A krisztusi idő ezért olyan beláthatatlan, hatalmas és végtelen.

Harminc éves kari évfordulónk is szubjektív, minőségi időhatár. Hiszen képzési programjában és elnevezésében is önálló kertépítészeti oktatásunk, amely 1963-ban kezdődött el, szinte hajszálra pontosan éppen másik harminc évvel előzi meg az 1992-es, önálló kari jogállás megszerzését. De az építészetet, kertészetet és alkotóművészetet ötvöző magyar „műkertész” képzés hagyományai a 19. század második felére nyúlnak vissza. Így ez az első látásra zsenyének tűnő évforduló valójában három-négy emberöltőnyi zegzugos időszak felhalmozott és letisztult energiáinak, szakmai tapasztalatainak, mondhatni kvintesszenciájának szubjektív, minőségi, krisztusi koraként értelmezhető.

A természet humanizálását, azaz a táj alakítását már az ősember elkezdte, a maga javára fordítva a természet kincseit. Ennek ellenére, a tájépítész, mint szakmai fogalom, nagyon fiatal. Eredete 1823-ra vezethető vissza, amikor a Porosz Kertészeti Akadémián már célzottan oktattak kertépítési ismereteket. 1828-ban először jelenik meg nyomtatott formában, Gilbert Laing Meason „Landscape Architecture of the Great Painters of Italy” című könyvében, ám akkor még kizárólag a tájképfestészetre, a zöldellő tájban megjelenő épületábrázolásra korlátozódik. John Claudius Loudon 1833-ban már a mai felfogás szerint deklarálja, hogy a táj mindenkié, a tájépítész a közösségi jólét megteremtésének eszköze.

A tájépítész végérvényesen az 1870-es években, Frederick Law Olmstead-nek köszönhetően ágyazódik be

a nyugati világ polgári tudatába és szakmai nomenklatúrájába. Sikeres tájépítész Olmstead következetesen használja a „tájépítész” fogalmat, amely a közjó érdekeit szolgáló, esztétikus tájformálás szakterületeként terjed el a köztudatban.

Büszkén zárhatjuk le e rövid felsorolást azzal, hogy a tájépítész kortárs értelmezése a Mőcsényi féle 1970-es tájdefinícióból inspirálódik. Nem csak az Európai Táj Egyezmény tájmeghatározása, de a nemzetközi tájépítész szövetség, az IFLA definíciója is professzorunkat parafrázálja.

A tájépítész hazai oktatásának több mint százéves történetét három korszakos személyiség fémjelzi: Rerrich Béla, Ormos Imre és Mőcsényi Mihály. Nevezett elődeink erős alapokra helyezték a magyar tájépítész képzést, s a gyökerekből fogant új sarjak életképeseknek bizonyultak. A dinamikus társadalmi és ökológiai kihívásokkal teli ezredfordulás időszakban az utódoknak is példásan sikerült helytállni. A képzés fejlesztése azóta is folyamatos, a végzős hallgatók szakmai kimenete és a piaci igények közötti összhang megvan, a hagyományelvű tájépítész képzés megmaradt, új szakokkal gazdagodott. Képzéseink iránt a fiatalok érdeklődése töretlen, végzős hallgatóink elhelyezkedési esélyei meghaladják a magyarországi átlagot.

A képzés és a szakmai szervezetek, piaci szereplők közti összhang és jó kapcsolat eredménye, hogy ma Magyarországon a tájépítész komoly koordinációs szerepet is betölt a sok résztvevős, szakmailag szerteágazó projektekben.

A krisztusi kor után az ember higgadtabb, nézi és éli az életét, bölcsen élvezve azt; de nem csak néz, hanem lát is. Ezt az életérzést kívánom a tájépítész iskolánknak és a tájépítész szakmának; sok szépet és jót, erős meggyőződést és hitet, összefogásban rejlő, nagy jövőt. ☉

Thirty years, the "age of Christ", so to speak. In the Christian view, this seemingly short time was a whole lifespan, during which the fullness of human life could be achieved. It teaches us that time lived is not to be measured by a calendar. Subjective time is qualitatively different from calendar time: when one truly lives something, experiences it, becomes part of something. This is why the lifespan of Christ is so immeasurable, vast and infinite.

Our thirty-year institute anniversary is also a subjective, qualitative moment in time. For our garden design education, independent both in its programme and name, which began in 1963, precedes the acquisition of independent faculty status in 1992 by almost exactly another thirty years. But the tradition of Hungarian garden designer training, combining architecture, horticulture and creative arts, goes back much earlier, to the second half of the 19th century. Thus, this anniversary, which at first glance appears to be a minor one, can in fact be interpreted as a subjective, quality time of Christ's lifespan, with the accumulated and purified energies, professional experiences – the quintessence, so to speak – of three or four human lifespans of turbulent times.

Landscape architecture as an occupation is as old as mankind. The humanisation of nature, that is, the shaping of the landscape, was begun by prehistoric man, who used nature's treasures for his own benefit.

Two hundred years ago, in 1823, the Prussian Horticultural Academy (Prussische Gartnerlehranstalt) [1] was already teaching landscape gardening and maintenance skills. Nevertheless, landscape architecture as a professional concept is very young. Its origins date back to 1828, when it first appeared in print in Gilbert Laing Meason's Landscape Architecture of the Great Painters of Italy. Meason's interpretation would certainly be very controversial today, since he considered it as a profession limited to landscape painting, to the depiction of buildings in a green landscape scenery.

Only a few years later, John Claudius Loudon took a progressive approach, interpreting the concept in a very modern, democratic way. In 1833, the Scottish-born botanist declared that the landscape belonged to everyone, and that landscape architecture was a means of creating community well-being.

It was in the 1870s, thanks to Frederick Law Olmstead, that landscape architecture became definitively embedded in the bourgeois consciousness and professional nomenclature of the Western world. As a successful landscape architect, Olmstead consistently used the term "landscape architecture", which, from then on, building on Loudon's vision of forty years earlier, became widely known as the discipline of aesthetic landscape transformation for the public good.

We can proudly conclude this short list by saying that the contemporary interpretation of landscape architecture is inspired by Mihály Mőcsényi's definition of landscape in 1970. Not only the European Landscape Convention's definition of landscape, but also the relevant, rather diverse and complex definition of the International Federation of Landscape Architects, IFLA, paraphrases and indeed almost quotes the Hungarian professor.

The more than one-hundred-year history of landscape architecture education in Hungary is marked by three epoch-making characters: Béla Rerrich, Imre Ormos and Mihály Mőcsényi.

The measure of a training course is employability. The Rerrich-Ormos-Mőcsényi triumvirate put Hungarian landscape architecture education on a strong footing, and the new shoots that grew from these roots proved viable. Around the turn of the millennium, a period of dynamic social and ecological challenges, their successors have also succeeded in an exemplary way. The qualitative development of training content is ongoing, there is a match between the professional output of graduates and economic needs, the tradition-based landscape architecture training has been maintained and even developed, with new programmes and fields of specialisation introduced, young people's interest in our programmes is steadily increasing, and the chances of our graduates finding employment and professional practice are currently, to put it mildly, above the Hungarian average.

As a result of the mutual respect and good relationship between the institute and professional organisations and market players, landscape architects in Hungary today, in addition to strictly professional tasks, also play a major coordinating role in multi-participant, multi-disciplinary projects.

Having passed the age of Christ, man is more serene, watching and living his life, enjoying it wisely, not entering into conflicts irresponsibly; but he is not only watching, he is also perceiving. This is the attitude to life I wish for our school of landscape architecture and the profession of landscape architecture: much good and much beauty, strong confidence and faith, and a great future in unity. ☉

1 Diedrich Bruns, Stefanie Hennecke (Eds, 2022): *The Routledge Handbook of Landscape Architecture Education*, Routledge, Taylor and Francis Group, UK